Detlew v. Walmoden oli aga noor ja palawawereline. Ta tegi andeksandmata rumaluse, hüppas hobuse seljast maha, tõmbas mõega kätte ja astus nii tüdrukute poole. Ta oli palkisi mööda kuni jõe keskpaika jõudnud, kui Jutta tal tagasi pöörda käskis, ehk muidu sünnib õnnetus.

Walmoden ütles talle wastuseks jämeda sõimusõna; sääl hoidis Jutta talle teiba wastu ja karjus: „Pöörge ümber, ehk ma lükkan teid palgi päält maha, nagu teie koeri!“

Niisugused sõnad ajasiwad Walmodeni weel suuremale wihale; ta löi mõõgaga teiba oksa ära. Sel silmapilgul lükkas Jutta teda kõigest jõust palgipäält maha.*).

Kuna kütipoisid karjatasiwad, kukkus Walmoden, kes ennast asjata kinnihoida katsus, käredasti woolawasse jõkke. Weel mõni kord kerkis ta pääle wee ja meeleheitel sirutas ta käed üles, järgmisel minutil pidi ta kadunud olema, sest wesi kandis teda weskiratta poole.

Sääl ärkas Jutta südames kaastundmus: ta ei tahtnud, et tema waenlane nii hirmsat surma saaks; ta jooksis edasi ja sirutas Walmodenile teiba wastu. Rüütlil läks ka korda, teiba otsast kinni wõtta ja ennast kinni hoida.

Weel ei olnud aga hädaoht mööda, sest kaldale ei saanud Walmoden siisgi. Kaldad oliwad weski lähedal laudadega ülelöödud, mille libedaid seinu mööda keegi üles ei saanud. Walmodeni teenrid karjusiwad ja käratsesiwad; kuid Jutta tõotas wandega, teiwast lahti lasta, kui nad temale midagi teewad. Siis pööras ta wees wõitlewa rüütli poole: „Kas tõotate mulle oma auusõna juures, et meid enam taga ei aja?“

„Ma tõotan seda!“ karjus Walmoden. „Oma rüütli auu juures!“

Jutta ei olnud aga wandega weelgi rahul. Ta tõmbas kõigest jõust teiwast, nii et Walmodeni pää ja õlad weest wälja ulatasiwad, ja ütles: „Wanduge mulle kõige juures, mis teile püha on, et teie homme ennast minu wangiks annate, ehk ma tõmban teiba tagasi.“

Walmoden wastas sõimamise ja wandumisega.

Jutta aga raputas teiwast, nii et Walmodeni teine käsi selle küljest lahti pääses; kui tüdruk weel kord teibast tõmbas, pidi ka Walmodeni teine käsi lahti pääsema ja siis oli ta lähemal silmapilgul weskiratta wahel.

Surmahirmus andis ta soowitud tõotuse, mille pääle Jutta ka teistele tüdrukutele käsu andis, uppujale weel rohkem teibaid ulatada; niisama hüüdis ta ka teenorid abiks.

* Ajaloolikult õige.

Ta jättis nende hooleks oma isandat weest wälja tõmmata, kuna ta ise ühes teiste tüdrukutega linna poole ruttas.

Kui nad linna wärawale läheneswad, nägiwad nad pürjermeistri ühes raeherradega salga sõjameeste eesotsas neile wastu tulema. Sest teade oli linnakesesse jõudnud, et kodanikkude tütred läbi Walmodeni metsa koju peawad tulema, niisama oli sääl ka seda teada saadud et Walmoden tüdrukuid wangi wõtta tahtis.

Kui kahekssa neitsi kangelasteost ja iseäranis nende juhataja, iluisa Jutta, julgusest kuuldi, kui kodanikud teada saiwad, et Detlew von Walmoden järgmisel päewal, nagu ta wandega tõotanud, ennast kodanikkude wangiks annab, ei olnud rõõmul ega hõiskamisel enam otsa. Juttad austati nagu naiskangelast ja ta wõis oma sündimisepäewaga küll rahul olla.

2.

Et suurtsugu herrad, iseäranis rüütlid, ennast wabatahtlikult wangi andsiwad, see oli selkorral harilik nähtus. Peaaegu igas lepingus oli niisugune punkt, et lepinguosaline, kui ta seda pidada ei jõudnud, mis ta tõotanud, ennast teise meelewalla alla andma pidi. Kui mõni suurtsugu mees kellegilt raha laenas, siis kohustas ta ennast harilikult, wabatahtlikult wangi minna, kui ta määratud päewal raha ära ei jõua maksta. Niisugust rüütelt, kes ennast kohustuse järele wabatahtlikult wangi andis, ei pandud aga mitte wangikotta ehk kindlusesse, waid tema wõis ühes oma teendritega mõnes eramajas ehk wõerastemajas nii kaua elada, kuni wangistuseaeg kestis.

Bahni linnas oli aga üks ainus wõerastemaja, kuhu juba teisel hommikul, pärast ülemal kirjeldatud juhtumist, Walmodeni sulased ilmusiwad, et oma isandale korterit muretseda. Neile järgnesiwad hobusekoormad weini ja hobuste toiduga, ja juba pärastlõunel tuli Walmoden kahekümne sõjasulase saatel linna. Ta ei olnud sugugi lahket nägu. Oli see talle juba raske küllalt, ennast wangi anda, siis oli õnnetus selleaegse mõiste järele seda suurem, et üks naesterahwas teda ärawõitnud oli, ja päälegi weel nii iseäralistel oludel. Mitte rüütliliste sõjariistadega ei olnud teda ära wõidetud, waid Jutta oli teda nagu koera teibaga palgi päält maha lükkanud. Kauaks ajaks oli Detlew von Walmoden oma naabrite ja seisuseliikmete silmas teotatud, wististe jäi ta eluks ajaks nende pilke märgilauaks. Oli juba tema näost näha, et ta raskesti, temale juhtunud alanduse pärast kannatas; tema nägu oli kahwatu, kui ta pürjermeistri maja ette astus, et ennast selle tütrele kui wang näidata.

Eesti rahva Kasuline Kalender 1912, lk. 15